

9 voorstellen voor de Vlaamse Regering 2024-2029

Executive Summary

In ons [Memorandum voor de verkiezingen](#) heeft Denuo al een aanzet gegeven voor een ideaal regeerakkoord. In deze nota vervolledigen we graag die eerste aanzet met 9 concrete aanvullingen die afgestemd zijn op de verkiezingsprogramma's van de partijen in de volgende Vlaamse regering.

Inhoudstafel

1. Mentaliteitsverandering voor efficiënter bestuur: één minister voor de circulaire economie	2
2. Overheid faciliteert het gebruik van gerecycleerde materialen	2
3. Meerjarig pact voor milieuheffingen op interregionaal niveau	2
4. Gedeelde visie voor de verwerkingscapaciteit van niet-recycleerbare stromen	3
5. Groen gas integreren in het Vlaamse beleid	3
6. Banen creëren in de recyclagehub van Europa	4
7. Ecodesign wordt de norm in Vlaanderen	4
8. Vlaanderen pioniert om zeer zorgwekkende stoffen uit onze omgeving te filteren	5
9. Vlaanderen faciliteert de reductie van restafval	5

9 voorstellen voor de Vlaamse Regering 2024-2029

1. Mentaliteitsverandering voor efficiënter bestuur: één minister voor de circulaire economie

Tijdens de vorige legislatuur hadden we een minister van omgeving en een minister van economie. Nochtans is het perfect mogelijk om economische groei en ecologische druk te ontkoppelen. Het milieubeleid heeft bovendien een fundamentele impact op de economische ontwikkeling van het gewest. Daarom zou de verantwoordelijkheid voor omgevingsbeleid, minstens afvalbeleid, en economisch beleid bij één minister moeten liggen.

Voorstel voor regeerakkoord:

In Vlaanderen voeren we een beleid dat economische groei en ecologische druk ontkoppelt. Daarom wordt één minister voor Circulaire Economie verantwoordelijk voor het economische en het omgevingsbeleid – minstens het afvalbeleid. Dit zal tegelijkertijd de efficiëntie van het beleid van de Vlaamse regering verhogen.

2. Overheid faciliteert het gebruik van gerecycleerde materialen

Afval is een grondstof. Alle wettelijke en administratieve obstakels voor beslissingen om gerecycleerde materialen te gebruiken (End-of-Waste/grondstofverklaringen) moeten worden weggenomen. Door het gebruik van gerecycleerde materialen in plaats van nieuwe materialen te faciliteren, zullen productiebedrijven hun klimaatvoetafdruk verkleinen en hun strategische autonomie vergroten.

Voorstel voor regeerakkoord:

Afvalstoffen zijn één van de weinige grondstoffen die we vandaag in het Vlaams Gewest kunnen ontginnen. Daarom zorgen we ervoor dat afval- en recyclagebedrijven maximale steun krijgen om hun activiteiten in Vlaanderen te ontwikkelen. Dankzij vereenvoudigde procedures, de vermindering van administratieve rompslomp en de wederzijdse erkenning van end-of-waste-beslissingen uit andere regio's en landen, zorgen we voor een mentaliteitswijziging ten voordele van de lokale circulaire economie.

3. Meerjarig pact voor milieuheffingen op interregionaal niveau

Vandaag bestaan er milieuheffingen op het verbranden en storten van afval in alle drie de gewesten. Deze hebben ertoe bijgedragen dat België een koploper is op het gebied van recyclage. De verschillen tussen de gewesten zijn echter te groot geworden. Aangezien afvalbeheer niet stopt aan een gewestgrens leidt dit tot een onnodige administratieve last en creëert dit ongewenst fiscaal toerisme, vandaag voornamelijk ten nadele van de Vlaamse economische actoren.

9 voorstellen voor de Vlaamse Regering 2024-2029

Voorstel voor regeerakkoord:

We werken aan een interregionaal pact met de andere gewesten om de milieuheffingen op verbranden en storten van afval te harmoniseren. Deze oefening moet een nog sterkere impuls geven aan recyclage tussen nu en 2030, bijvoorbeeld door te voorzien in tariefwijzigingen op vooraf vastgestelde data en door publieke en private spelers op gelijke voet te behandelen. We gebruiken deze inkomsten om de investeringen in afvalbeheer in Vlaanderen te maximaliseren.

4. Gedeelde visie voor de verwerkingscapaciteit van niet-recycleerbare stromen

Elk recyclageproces levert recyclageresidu's op die we niet opnieuw als materiaal kunnen gebruiken. Bovendien zijn er afvalstromen zoals asbest waarvoor nog geen economisch haalbare recyclageoplossing bestaat. Als we in België recyclageactiviteiten willen ontwikkelen, moeten we ervoor zorgen dat er voldoende safe sinks zijn (verbranding met energierugwinning en stortplaatsen) om deze residu's te verwerken volgens de hoogst mogelijke milieustandaarden. Gelet op de beperkte ruimte in iedere gewest heeft het geen zin om alle oplossingen in één gewest te organiseren, daarom pleiten we voor een gedeelde visie op interregionaal niveau.

Voorstel voor regeerakkoord:

In overleg met de andere gewesten ontwikkelen we een gedeelde visie op de safe sinks voor recyclageresidu's en niet-recycleerbare stromen zoals asbest. Zo blijft het economisch interessant om de circulaire economie in het Vlaams Gewest verder uit te bouwen.

5. Groen gas integreren in het Vlaamse beleid

Het gebruik van biomethaan als duurzame energiebron zit in heel Europa sterk in de lift. Deze alternatieve energievorm kreeg dan ook een belangrijke plaats in het REPowerEU-plan van de Europese Commissie. De REPower-EU doelstellingen en acties zoals het Biomethane Industrial Partnership moeten we vertalen naar nationale en regionale beleidsplannen. Vlaanderen moet haar ambitie afstemmen op de buurlanden en zich tot doel stellen om 10% van zijn gasverbruik uit biomethaan te halen. Door het potentieel van biomethaan te erkennen en de productie in Vlaanderen te faciliteren, kunnen we én onze organische afvalberg lokaal verwerken én een circulair ondernemingsmodel stimuleren én economische groei duurzaam bevorderen.

Voorstel voor regeerakkoord:

Vlaanderen erkent groen gas als haalbaar en betrouwbaar deel van een duurzame energiemix. Vlaanderen vertaalt de Repower-EU doelstellingen inzake biomethaan in haar beleidsplannen en wil ook dat de productie van biomethaan tien keer hoger ligt tegen 2030 dan in 2021. De Vlaamse overheid verzekert daarom betaalbare netwerkverbindingen en vereenvoudigde vergunningsprocessen en raakt niet aan steunengagements uit het verleden.

9 voorstellen voor de Vlaamse Regering 2024-2029

6. Banen creëren in de recyclagehub van Europa

We kunnen van Vlaanderen de toonaangevende recyclagehub van Europa maken door de uitrol van strategische recyclage-activiteiten in het Vlaams Gewest aan te trekken en hier te houden. Zo creëren we meteen ook duurzame en lokale banen. Tussen 2016 en 2020 steeg het aantal werknemers in de afvalsector met ongeveer 10%. Het is daarom realistisch om een groei van 15% te verwachten tussen nu en 2030, voor zowel geschoolde als ongeschoolde medewerkers binnen onze bedrijven.

Voorstel voor regeerakkoord:

We houden recyclagebedrijven hier en trekken nieuwe recyclagebedrijven aan om van Vlaanderen de toonaangevende recyclagehub van Europa te maken. Dat doen we o.a. door de illegale export van afgedankt elektronisch materiaal en afgedankte voertuigen effectief aan te pakken samen met de federale overheid, beheersorganismen te verplichten om hun middelen in te zetten ter ondersteuning van lokale recyclagebedrijven en door in te zetten op de recyclage van medisch afval. Zo houden we waardevolle grondstoffen in Vlaanderen en kunnen we de tewerkstellingsgraad van geschoolde en ongeschoolde profielen in de Vlaamse circulaire economie tegen 2030 fors doen toenemen.

7. Ecodesign wordt de norm in Vlaanderen

Ecodesign zorgt ervoor dat producten aan het einde van hun levensduur zoveel mogelijk worden hergebruikt en gerecycleerd. Dankzij ecodesign kunnen we op een economisch haalbare manier uit complexe producten bijvoorbeeld lithium-ionbatterijen of kritische grondstoffen terugwinnen. Op gewestelijk niveau is het mogelijk om de toepassing van ecodesign te maximaliseren via openbare aanbestedingen en via erkenningen van beheersorganismen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Voorstel voor regeerakkoord:

Om afval te voorkomen, moeten we vanaf de ontwerpfase de recycleerbaarheid en herbruikbaarheid van producten optimaliseren. We ondersteunen innovatieve bedrijven door circulariteit mee te nemen in selectie- en gunningscriteria bij openbare aanbestedingen. Daarnaast zetten we bedrijven aan tot meer en beter ecodesign van hun producten door beheersorganismen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid te verplichten tot concrete sensibiliseringsacties en de ecomodulatie van producentenbijdragen. Door de afvalsector een actieve rol te geven in deze beheersorganismen zorgen we ervoor dat producenten blijven innoveren voor meer hergebruik en recyclage.

9 voorstellen voor de Vlaamse Regering 2024-2029

8. Vlaanderen pioniert om zeer zorgwekkende stoffen uit onze omgeving te filteren

Zolang bedrijven binnen en buiten Europa zeer zorgwekkende stoffen op de Europese markt mogen brengen moet Vlaanderen de nodige middelen creëren om de recyclage en verwijdering van deze stoffen te verzekeren. Enkel op die manier kunnen we op termijn die stoffen uit de materiaalketens en ons leefmilieu filteren.

Voorstel voor regeerakkoord:

Vlaanderen is een pionier in de recyclage en verwijdering van zeer zorgwekkende stoffen. We verzekeren dat we zorgwekkende stoffen zoals PFAS op termijn uit onze materiaalketens en ons leefmilieu kunnen filteren door de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid uit te breiden naar nieuwe waardenketens zoals PFAS-houdende producten. Producenten worden medeverantwoordelijk voor de afvalfase door voldoende middelen te voorzien voor de ontwikkeling van innovatieve inzamelings-, recyclage- en verwijderingstechnieken in Vlaanderen. Op Europees niveau pleiten we voor een versnelde uitfasering van PFAS zonder het gebruik van gerecycleerde materialen in het gedrang te brengen.

9. Vlaanderen faciliteert de reductie van restafval

Het Lokaal Materialenplan 2023-2030 voorziet een daling van het bedrijfsrestafval met 30% in 2030 tegenover de periode 2018-2020. Om deze Vlaamse doelstelling te bereiken zal het nodig zijn dat bedrijven kunnen innoveren doorheen de waardeketen van productie, sortering als recyclage van bedrijfsafval. Innovatie vereist facilitering door de overheid. De recente opeenstapeling van wettelijke verplichtingen waarvan de impact niet vooraf werd berekend of besproken met de experts op het terrein zal daarentegen een diversiteit aan oplossingen op maat van bedrijven in de weg staan.

Voorstel voor regeerakkoord:

Vlaanderen bevestigt de ambitie om tegen 2030 de productie van restafval bij huishoudens en bedrijven met 30% te verminderen. Om dit mogelijk te maken faciliteren we innovatie in de hele waardeketen van productie tot recyclage van huishoudelijk en bedrijfsafval. We geven vertrouwen aan bedrijven en stappen af van dirigistische regelgeving die oplossingen op maat van iedere afvalproducent in de weg staat.

9 voorstellen voor de Vlaamse Regering 2024-2029

denuo

Wie is Denuo?

Denuo is de Belgische federatie van de afval- en recyclagesector. In een wereld waar grondstoffen schaarser worden en bedrijven duurzaam willen produceren, zijn onze meer dan 250 leden de essentiële schakel tussen gebruikte materialen en hergebruik, recycling en eindverwerking.

BluePoint Brussels
Boulevard Auguste Reyerslaan 80
1030 Brussels - Belgium

+32 2 757 91 70
info@denuo.be

denuo.be